

Analýza vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu Vplyvy na rodinné prostredie, vzájomnú súdržnosť členov rodiny, výchovu detí, práva rodičov voči deťom, základné zásady zákona o rodine, uzavieranie manželstva a na disponibilný príjem domácností viacdetných rodín
8.1 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyv na rodinné prostredie a špecifikujte pozitívne/negatívne vplyvy na rodinné prostredie.
<i>8.1.1 Spôsobí predložený návrh zmenu rodinného prostredia? Ak áno, v akom rozsahu? Ak je to možné, doplňte kvantifikáciu, prípadne dôvod chýbajúcej kvantifikácie.</i>
nie
<i>8.1.2 Môže dôjsť predloženým návrhom k narušeniu zdravého rodinného prostredia?</i>
nie
<i>8.1.3 Má predložený návrh vplyv na demografický rast? Ak áno, aký je vplyv vzhľadom k úrovni zachovnej hodnoty populácie?</i>
nie
<i>8.1.4 Má predložený návrh vplyv na odstraňovanie prekážok, ktoré bránia pracujúcim rodičom dosiahnuť želaný počet detí?</i>
nie
<i>8.1.5 Má predložený návrh vplyv na množstvo času alebo príležitostí pre rodičov alebo pre deti na realizáciu rodinného života?</i>
Návrh zákona obsahuje viacero ustanovení, ktoré napomáhajú zosúladieniu rodinného a pracovného života zamestnancov v zahraničnej službe. Návrh v § 3 písm. n) definuje rodinných príslušníkov, ktorí môžu zamestnanca nasledovať do miesta vyslania. Dieťaťom, ktoré je sprevádzajúcou osobou dočasne vyslaného alebo vyslaného zamestnanca, je v zmysle § 4 nielen vlastné či osvojené dieťa, ale aj dieťa zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia súdu. Návrh zákona navyše pamätá aj na deti so zdravotným znevýhodnením a na deti študujúce na strednej škole (až do 21 rokov), čo posilňuje stabilitu rodinného zázemia v náročných podmienkach výkonu zahraničnej služby. V § 37 ods.1 návrh zákona explicitne zavádza inštitút možnosti dohodnúť výkon zahraničnej služby v pracovnom pomere na administratívno-technickom mieste so sprevádzajúcou osobou zamestnanca s cieľom zosúladienia rodinného a osobného života s výkonom zahraničnej služby. Umožňuje sa partnerovi zamestnanca pracovať priamo

na zastupiteľskom úrade, čím sa predchádza dlhodobému odlúčeniu rodiny alebo kariérnej stagnácii sprevádzajúceho partnera.

V § 44 sa navrhuje poskytnutie služobného, resp. pracovného voľna v rozsahu štyroch služobných alebo pracovných dní pred začatím a pred skončením vykonávania zahraničnej služby na „vybavenie dôležitých osobných vecí, rodinných vecí alebo majetkových vecí“. Tým sa priamo poskytuje rodičom a manželom potrebný čas na relokáciu rodiny, čo znižuje stresový faktor spojený s presunom domácnosti do zahraničia.

8.1.6 Má predložený návrh vplyv na prenikanie látkových alebo nelátkových závislostí do rodín?

nie

8.2 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyvy na vzájomnú súdržnosť členov rodiny.

8.2.1 Má predložený návrh vplyv na vzájomnú súdržnosť členov rodiny? Ak áno, aký? Ak je to možné, doplňte kvantifikáciu, prípadne dôvod chýbajúcej kvantifikácie.

Navrhované ustanovenie § 45 ods. 1 zaväzuje MZVEZ SR zabezpečiť, aby zamestnanca v zahraničnej službe mohli nasledovať sprevádzajúce osoby (manžel a deti), ak to bezpečnostná situácia v prijímajúcom štáte dovoľuje. Tým sa predchádza nedobrovoľnému rozdeleniu rodín na dlhé obdobia (spravidla na tri roky, v praxi častokrát aj na dlhšie obdobia). V roku 2025 pôsobilo v zahraničnej službe 863 zamestnancov MZVEZ SR, pričom z toho 335 bolo sprevádzaných aspoň jednou sprevádzajúcou osobou (manžel, dieťa). Uvedený počet predstavuje približne **39 % všetkých zamestnancov vyslaných do zahraničia** v roku 2025.

V § 45 ods. 2 sa navrhuje povinnosť MZVEZ SR zabezpečiť absolvovanie základnej prípravy pre manžela zamestnanca v zahraničnej službe pred jeho nasledovaním do miesta výkonu práce, čo má napomôcť rodine lepšie sa adaptovať na nové kultúrne a spoločenské prostredie a eliminovať potenciálne konflikty a tlaky na stabilitu manželstva v cudzine.

V prípade bezprostredného ohrozenia života alebo zdravia garantuje návrh zákona v § 47 právo na evakuáciu nielen samotnému zamestnancovi, ale aj jeho sprevádzajúcim osobám. Toto opatrenie priamo chráni integritu a bezpečnosť rodiny ako celku.

Neutrálny vplyv na vzájomnú súdržnosť členov rodiny má obmedzenie navrhované v § 3 písm. n), podľa ktorého ak vykonávajú manželia zahraničnú službu na tom istom zastupiteľskom úrade alebo každý na inom zastupiteľskom úrade v tom istom čase, dieťa týchto zamestnancov môže byť sprevádzajúcou osobou len jedného z nich. Z hľadiska aplikácie to nemá negatívny dopad na prítomnosť dieťaťa, avšak administratívne a technicky viaže nároky len na jedného z rodičov.

Vplyv na vzájomnú súdržnosť členov rodiny môže mať aj možnosť MZVEZ SR rozhodnúť v zmysle navrhovaného § 47 ods. 3 o skončení nasledovania zamestnanca v zahraničnej službe sprevádzajúcimi osobami alebo o nemožnosti nasledovania zamestnanca v zahraničnej službe sprevádzajúcimi osobami z dôvodu, ak to krízová situácia v prijímajúcom štáte neumožňuje. Rovnako môže MZVEZ SR rozhodnúť o evakuácii len sprevádzajúcich osôb zamestnanca v zahraničnej službe. Ide síce o nevyhnutné bezpečnostné opatrenia, avšak v praxi môžu viesť k vynútenému rozdeleniu rodiny a narušeniu rodinného života.

8.2.2 Má predložený návrh vplyv na posilňovanie väzieb medzi členmi rodiny?

Na posilňovanie väzieb medzi členmi rodiny môžu mať vplyv opatrenia uvedené vyššie (možnosť sprevádzajúcej osoby pracovať na zastupiteľskom úrade na administratívno-technickom mieste, považovanie dieťa so zdravotným znevýhodnením za sprevádzajúcu osobu bez ohľadu na jeho vek), ale aj navrhovaný príplatok k materskému (§ 50), ktorý umožní zamestnancom v zahraničnej službe čerpať materskú dovolenku a otcovskú dovolenku počas výkonu zahraničnej služby bez poklesu životného štandardu. Taktiež príplatok k ošetrovnému (§ 52) umožní zamestnancovi v zahraničnej službe starať sa

o chorého rodinného príslušníka počas výkonu zahraničnej služby bez toho, aby mu poklesol štandardný príjem.

8.2.3 Má predložený návrh vplyv na obnovovanie alebo záchranu rodín?

nie

8.2.4 Má predložený návrh vplyv na vznik či pretrvávajúce konflikty medzi členmi rodiny?

nie

8.2.5 Má predložený návrh vplyv na rozpad rodín?

nie

8.2.6 Má predložený návrh vplyv na poskytovanie pomoci pri odkázanosti niektorého z členov rodiny na pomoc?

nie

8.3 Identifikujte a popíšte vplyvy na výchovu detí.

8.3.1 Má predložený návrh vplyv na výchovu detí? Ak áno, aký?

nie

8.3.2 Má predložený návrh vplyv na výchovu detí v rodinách?
nie
8.3.3 Má predložený návrh vplyv na výchovu detí k manželstvu a rodičovstvu?
nie
8.4 Identifikujte a popíšte vplyvy na práva rodičov voči deťom.
8.4.1 Má predložený návrh vplyv na práva alebo zodpovednosť rodičov voči deťom? Ak áno, aký?
nie
8.5 Identifikujte a popíšte vplyvy na základné zásady zákona o rodine.
8.5.1 Má predložený návrh vplyv na chránené záujmy obsiahnuté v základných zásadách zákona o rodine? Ak áno, aký?
nie
8.6 Identifikujte a popíšte vplyvy na uzavieranie manželstva.
8.6.1 Má predložený návrh vplyv na uzavieranie manželstva? Ak áno, aký?
nie
8.6.2 Má predložený návrh vplyv na preferovaný čas vstupu do manželstva?
nie
8.6.3 Má predložený návrh vplyv na informovanosť ohľadom povahy manželstva a záväzkov medzi manželmi a založenia rodiny?
nie

8.6.4 Má predložený návrh vplyv na predchádzanie rozpadom manželstiev?
nie
8.7 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyvy na disponibilný príjem domácností viacdenných rodín.
8.7.1 Má predložený návrh vplyv na disponibilný príjem domácností viacdenných rodín? Ak áno, špecifikujte tento vplyv s prihliadnutím na počet detí v rodine, ich špeciálne potreby vzhľadom k veku, zdravotnému stavu a prípadne iným okolnostiam. Ak je to možné, doplňte kvantifikáciu, prípadne dôvod chýbajúcej kvantifikácie.
nie